

Hälso- och sjukvårdsutskottet

Upptäck cancerpatienter i tid – genomför en försöksverksamhet med screening av cancer i tjock- och ändtarm i Stockholms län

Cancer i dess många former är en av den moderna sjukvårdens största utmaningar. Tarmcancer dödar 2.500 svenskar varje år. Fler kunde räddas, om vi upptäckte de i tid. Med allmänna undersökningar av vissa åldersgrupper av äldre – screening – minskar den relativa dödligheten betydligt. Därför har EU:s cancerexperter sedan 1999 rekommenderat sådan screening. Fransmännen, italienarna, spanjorerna och engelsmännen följer till skillnad från oss rekommendationen och bygger nu upp screening. .

En annan förebild finns på andra sidan Östersjön: i Finland har man infört ett system där människor undersöks enligt ett schema efter olika åldrar. Det ger viktiga svar om screeningens resultat och hur det kan fungera rutinmässigt över tid.

Cancer i tjocktarm och ändtarm kan upptäckas genom blod i avföringen som följs upp med andra undersökningar (skopier). När vi bygger upp vår verksamhet måste vi hantera den höga andelen falskt positiva svar och de medicinska risker som förekommer här liksom vid alla ingrepp.

Ett minimikrav är att personer i åldersgruppen 65-74-år omfattas av screeningen, men det kanske borde vara ännu fler. Vi har viktiga erfarenheter från bl.a. mammografi och gynkontroller att bygga vidare på. Screening är varken gratis eller riskfritt, men värt sitt pris om vi kan rädda många liv.

Socialstyrelsen säger i sitt förslag till riktlinjer för viss cancervård att det behövs ett forsknings- och utvecklingsarbete innan screening av cancer i tjock- och ändtarm kan införas i Sverige. Inom sjukvården i Stockholms län finns omfattande kunskaper om hur en sådan screening kan genomföras.

Vi föreslår därför att Stockholms läns landsting inför ett screeningprogram för cancer i tjock- och ändtarm för att vinna de erfarenhet Socialstyrelsen efterlyser. Vilka åldersgrupper och med vilka intervall som screening bör omfatta kan få evidens om vårt län medverkar till denna kunskapsökning.

Birgitta Rydberg (fp)

Olov Lindquist (fp)

Cecilia Carpelan (fp)

Karin Ekdahl Wästberg (fp)